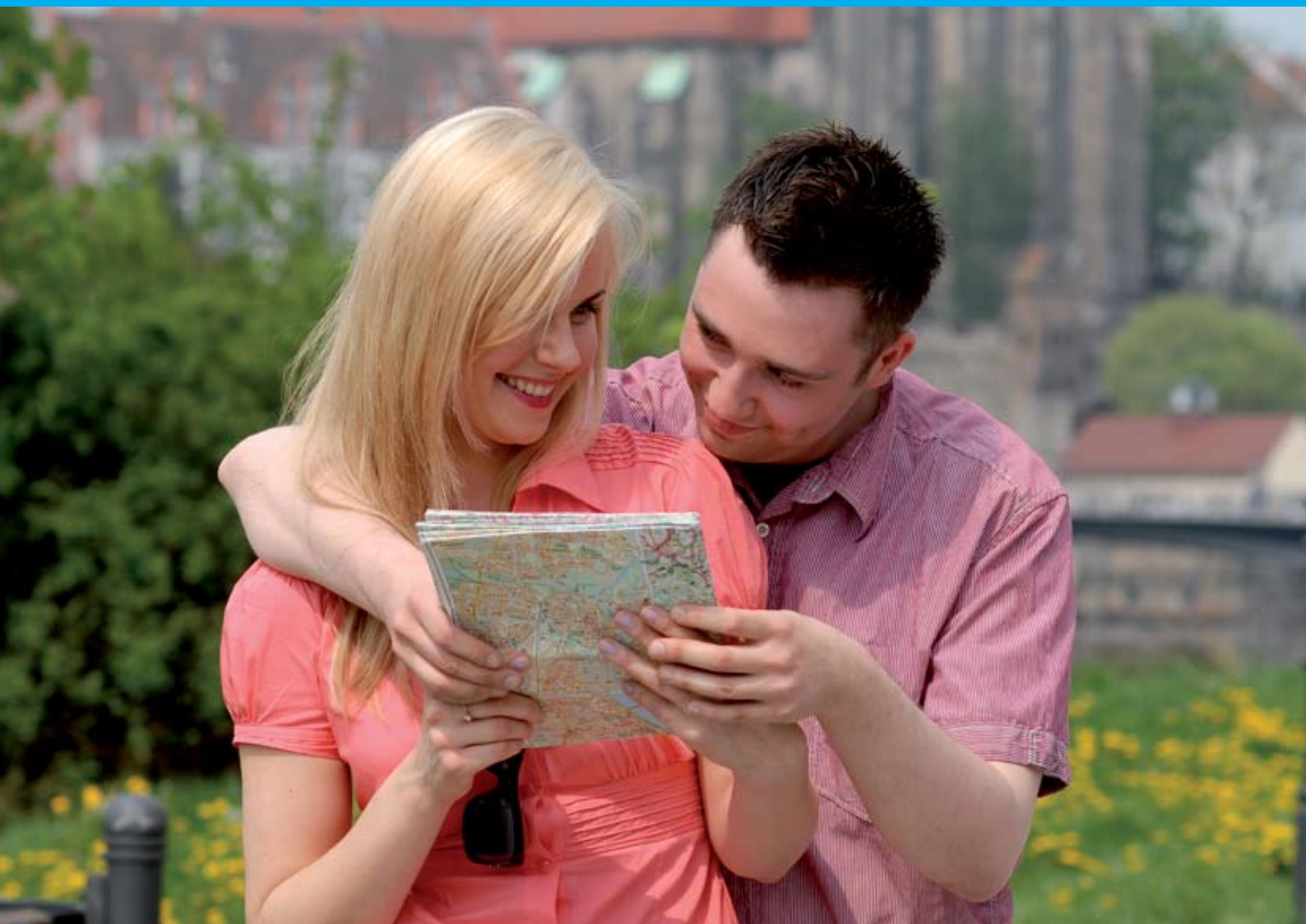

Landkreis Zgorzelec - Grenzenlose Augenblicke

Zgorzelecký okres - pohled přes hranice

POWIAT ZGORZELECKI

SPOJRZENIE PONAD GRANICAMI

LANDRATSAMT IN ZGORZELEC

**STAROSTWO POWIATOWE
W ZGORZELCU**

OKRESNÍ ÚŘAD V ZGORZELCI

Powiat zgorzelecki położony jest w zachodniej części Dolnego Śląska, w trójkącie państw: Polski - Czech - Niemiec. Stolicą powiatu jest Zgorzelec. Nysa Łużycka stanowi granicę z powiatem Görlitz.

Der Landkreis Zgorzelec liegt im Westen Niederschlesiens - im sog. Dreiländereck, wo die Grenzen zwischen Polen, Tschechien und Deutschland zusammen laufen. Die Kreisstadt ist Zgorzelec. Der Fluss Nysa Łużycka bildet die Grenze zum Landkreis Görlitz.

Zgorzelecký okres se nachází v západní části Dolního Slezska v trojúhelníku třech zemí: Polská- Česká republika - Německo. Hlavním městem okresu je Zgorzelec. Lužická Nisa je hranici z okresem Görlitz.

Powiat • Landkreis • Okres

Mieszkańcy • Einwohner • Obyvatelé	284.790
Powierzchnia • Fläche • Poloha	2.106 km ²
Gminy • Gemeinden • Obci	57
Granica państwowa z Polską • Staatsgrenze zu Polen • Státní hranice s Polském	ca. 128 km
Granica państwowa z Niemcami • Staatsgrenze zu Deutschland • Státní hranice s Nemeckem	-
Granica państwowa z Czechami • Staatsgrenze zu Tschechien • Státní hranice s Českou republikou	ca. 65 km
Długość z północy na południe • Länge von Norden nach Süden • Šířka od severu k jihu	ca. 85 km
Szerokość ze wschodu na zachód • Breite von Osten nach Westen • Šířka od východu na západ	ca. 30 km

Görlitz

zgorzelecki

92 568
838 km ²
7
-
ca. 79 km
68 km
70 km
22 km

Przybliżone odległości - mierzone od Mostu Staromiejskiego
Circa-Entfernungen - von der Altstadt Brücke aus gemessen
Přibližné vzdálenosti - měřeno od Staroměstského mostu

Berlin	230 km
Drezno	100 km
Warszawa	500 km
Wrocław	170 km
Praga	150 km
Liberec	50 km

Transregionalne połączenie stanowi autostrada A4 z Drezna do Wrocławia, która prowadzi dalej po polskiej stronie do Krakowa. Ważne połączenia komunikacyjne tworzą drogi nr E94, 30, 296, 317, 352. Istotną rolę odgrywają także połączenia kolejowe: Drezno - Zgorzelec - Węgliniec - Wrocław, Zgorzelec - Lubań - Jelenia Góra, Węgliniec - Lubań - Jelenia Góra, Węgliniec - Zielona Góra.

Als überregionale Verbindung gilt die Autobahn A4 aus Dresden nach Wrocław, die auf der polnischen Seite nach Kraków weitergeht. Zu anderen wichtigen Verkehrsverbindungen gehören auch die Landesstraßen E94, 30, 296, 317, 352. Von Bedeutung sind auch die Eisenbahnstrecken: Dresden - Zgorzelec - Węgliniec - Wrocław, Zgorzelec - Lubań - Jelenia Góra, Węgliniec - Lubań - Jelenia Góra, Węgliniec - Zielona Góra.

Nadregionalním spojením je dálnice A4 z Drážďan do Wrocławu, která pokračuje dále na polské straně do Krakova. Mimo to také důležité spojení tvoří silnice E94, 30, 296, 317, 352. Důležitou roli hrají také železnice: Drážďany - Zgorzelec - Węgliniec - Wrocław, Zgorzelec - Lubań - Jelenia Góra, Węgliniec - Lubań - Jelenia Góra, Węgliniec - Zielona Góra.

Drodzy Czytelnicy,

z prawdziwą satysfakcją przedstawiam publikację powstałą w ramach wspólnego projektu pn. „Współpraca samorządów szansą na rozwój regionu”. Jej celem jest promocja obszaru polsko-niemieckiego pogranicza oraz współpracy transgranicznej.

Niepowtarzalne położenie powiatu zgorzeleckiego, należącego do Euroregionu Nysa, stanowi o jego szczególnych walorach przejawiających się w doskonałych warunkach dla turystyki, wypoczynku i współpracy gospodarczej. Atutami regionu są m.in. zabytki architektoniczne i malowniczy krajobraz, którego nieodłącznym elementem jest, dzieląca dawniej, a dziś łącząca oba narody, Nysa Łużycka.

Wspólne działania powiatów zgorzeleckiego i Görlitz zaowocowały wieloma przedsięwzięciami. Zarówno dla polskiego, jak i niemieckiego partnera kooperacja na różnych płaszczyznach jest szczególnie ważna. Dowodem tego jest podpisane 1 grudnia 2010 r. w Zgorzelcu porozumienie, będące deklaracją dalszej współpracy.

Życzę przyjemnej lektury i zachęcam Mieszkańców do bliższego poznania swojej małej ojczyzny, a Gości do częstego odwiedzania pięknej Ziemi Zgorzeleckiej.

Liebe Leserinnen, liebe Leser,

Es ist mir eine große Freude, Ihnen eine Veröffentlichung vorstellen zu dürfen, die im Rahmen des gemeinsamen Projektes „Kooperation der Verwaltungen - eine Chance auf die Entwicklung der Region“ entstanden ist. Das Ziel dieser Publikation ist die Förderung des deutsch-polnischen Grenzereichs und der grenzübergreifenden Zusammenarbeit.

Die einmalige Lage des Landkreises Zgorzelec, darunter auch als Mitglied der Euroregion Neisse, entscheidet über seine besonderen Vorteile, die als hervorragende Voraussetzungen für den Tourismus, Erholung und wirtschaftliche Kooperation zum Vorschein kommen. Zu den Stärken der Region gehören u.a. architektonische Denkmäler und Sehenswürdigkeiten sowie eine malerische Landschaft mit ihrem festen Element - dem Fluss Nysa Łużycka, der einst beide Völker teilte und heute wieder verbindet.

Gemeinsame Maßnahmen der Landkreise Zgorzelec und Görlitz haben zur Durchführung verschiedener Projekte geführt. Sowohl für den polnischen als auch für den deutschen Partner ist die Entwicklung der Zusammenarbeit auf verschiedenen Ebenen von großer Bedeutung. Dies wurde mit der am 1. Dezember 2010 in Zgorzelec abgeschlossenen Vereinbarung bestätigt, in der beide Parteien ihren Willen zur weiteren Kooperation geäußert haben.

Die Einwohner möchte ich dazu anregen, dass sie ihre Heimat näher kennen lernen, und die Gäste, dass sie das wunderschöne Land von Zgorzelec öfter besuchen. Ich wünsche Ihnen viel Spaß beim Lesen.

Vážení čtenáři,

s velkým uspokojením představuji publikace vytvořené v rámci společného projektu s názvem „Spolupráce místních vlád příležitostí k rozvoji regionu”. Jeho účelem je podporovat polsko-německé oblasti hranic a také přeshraniční spolupráce.

Jedinečná poloha zgorzeleckého okresu, patřící k Euroregionu Nisa, říká o jeho velmi zvláštních vlastnostech projevujících se v vynikajících podmínkách pro turistikou, rekreaci a hospodářské spolupráce. K silným stránkám regionu patří m.jn. architektonické památky a malebná krajina, které nedílnou součástí je, dělici v minulosti a dnes spojující dva národy, Lužická Nisa.

Společné akce zgorzelecko okresu a Görlitz přinášely výsledky v různých projektech.

Zaroveň pro polského a německého partnera spolupráce na různých úrovních je zvláště důležitá. Důkazem toho je podepsání 1. prosince 2010 v Zgorzelci dohody, což je prohlášení o další spolupráci.

Přeji příjemného čtení a povzbuzuji obyvatele k poznání své malé vlasti, a hosti k častější návštěvě krásné Zgorzelecké země.

Artur Bieliński
Starosta Zgorzelecki
Landrat des Landkreises Zgorzelec
Zgorzelecký Starosta

W skład powiatu zgorzeleckiego wchodzi siedem gmin. Są to dwie gminy miejskie: Zawidów - usytuowany na Pogórzu Izerskim, sąsiadujący z czeskimi Habarticami oraz Zgorzelec - położony na prawym brzegu Nisy Łużyckiej, będący stolicą powiatu, tworzący wraz z niemieckim Görlitz - Europamiasto Zgorzelec-Görlitz. W granicach powiatu leżą także trzy gminy wiejskie: Bogatynia - położona na styku granic Polski, Czech i Niemiec, główny ośrodek przemysłowy powiatu i Kraina Domów

Der Landkreis Zgorzelec besteht aus sieben Gemeinden. Zwei davon sind Stadtgemeinden: Zawidów - ist in Pogórze Izerskie situiert und grenzt an die tschechische Stadt Habartice - und Zgorzelec - ist am rechten Ufer des Flusses Nysa Łużycka gelegen, ist eine Kreisstadt und bildet mit der deutschen Stadt Görlitz - die Europastadt Zgorzelec-Görlitz. Zum Landkreis gehören auch drei Stadt- und Landgemeinden: Bogatynia - liegt im deutsch-polnisch-tschechischen Dreiländereck und ist

Zgorzelecký okres se skládá ze sedmi obcí. Jedná se o dvě městské obce: Zawidów - nacházející se v Jizerské vysočině, sousedující s českými Habarticami a také Zgorzelec - nacházející se na pravém břehu Lužické Nisy, budoucí hlavním městem okresu, tvořící spolu s německým Görlitz - Evropaměsto Zgorzelec-Görlitz. V hranicích okresu leží také tři městsko-venkovní obce: Bogatynia - ležící na spojení hranic Polska, České republiky a Německa, hlavní průmyslové centrum okresu a Kra-

W obrębie powiatu zgorzeleckiego znajdują się również dwie gminy wiejskie: Sulików - z zabytkową zabudową mieszczańską o konstrukcji szachulcowej i kopalnią bazaltu oraz Zgorzelec - bogata zarówno w zabytki, jak i centra handlowe.

Im Landkreis Zgorzelec gibt es noch zwei Landgemeinden: Sulików - mit historischen Fachwerkhäusern und einem Basaltbergwerk sowie Zgorzelec - reich an Sehenswürdigkeiten und Handelszentren.

V rámci zgorzeleckého okresu existují také dvě venkovské obce: Sulików - s historickými buržoazními budovami o šachulcové konstrukci a důlem čediče a také obec Zgorzelec - bohatá zároveň na památky jak i nákupní střediska.

Przysłupowych zarazem, Pieńsk - z malowniczymi pejzażami i ścieżkami rowerowymi, graniczący z niemiecką Deschką, Węglińiec - położony na terenie Borów Dolnośląskich, najważniejszy kolejowy węzeł komunikacyjny powiatu, istotny dla regionu dolnośląskiego.

das wichtigste Industriezentrum des Landkreises sowie der Kern von Umgebendeland, Pieńsk - ein Ort mit malerischen Landschaften und Radwegen, der an das deutsche Deschka grenzt, Węglińiec - ist in den Bory Dolnośląskie gelegen und gilt als der wichtigste Eisenbahnknotenpunkt im Landkreis und als ein wichtiger Bahnknoten für Niederschlesien.

jina Přisloupových Domů zároveň, Pieńsk - s malebnou krajinou a cyklistickými stežkami, hraničící z německou Deschkou, Węglińiec - ležící na území Dolnoslezských Borů, nejdůležitější železniční uzel komunikační okresu, důležitý pro oblast Dolního Slezska.

1. Panorama Zgorzelca • Stadtpanorama von Zgorzelec • Panorama Zgorzelca
2. Deptak w Pieńsku • Promenade in Pieńsk • Promenada w Pieńsku
3. Rynek w Sulikowie • Marktplatz in Sulików • Náměstí v Sulikowie
4. Ulica Daszyńskiego w Bogatyni • Daszyński Straße in Bogatynia • Ulica Daszyńskiego w Bogatyni

5. Panorama Węglińca • Stadtpanorama von Węglińiec • Panorama Węglińca
6. Przedmieście Nyskie w Zgorzelcu • Stadtteil Przedmieście Nyskie in Zgorzelec • Niské Předměstí v Zgorzelci
7. Panorama Zawidowa • Stadtpanorama von Zawidów • Panorama Zawidowa

Styk trzech granic, malownicze krajobrazy, niezwykła przyroda, perły architektury, dobra kuchnia i gościnność mieszkańców to powody, dla których warto bliżej poznać powiat zgorzelecki.

Dreiländereck, malerische Landschaften, phantastische Natur, viele Perlen der Architektur, eine gute Küche und die Gastfreundlichkeit der Einwohner sind Gründe, für die es sich durchaus lohnt, den Landkreis Zgorzelec näher kennen zu lernen.

Spojení třech hranic, malebná krajina, neobvyklá příroda, perly architektury, skvělá kuchyně a pohostinnost obyvatel jsou důvody, proč byste měli blíže poznat zgorzelecký okres.

Kraina Domów Przysłupowych Powiat zgorzelecki słynie z oryginalnego budownictwa przysłupowo-zrębowego, tzw. zabudowy lużyckiej. Ta perełka na naszych terenach jest wyjątkowa także na skalę europejską, dlatego nie bez powodu obszar pogranicza polsko-czesko-niemieckiego jest nazywany Krainą Domów Przysłupowych. Łączą one w sobie zalety słowiańskiej konstrukcji zrębowej i przybyłej z głębi Niemiec techniki szachulcowej. Izba zrębowa została dodatkowo otoczona stojącymi przy niej słupami, na których spoczywa górna kondygnacja lub więźba dachowa. Największe skupi-

Umgebndeland Der Landkreis Zgorzelec ist durch seine originellen Umgebndehäuser, auch Lausitzer Bauweise genannt, berühmt. Diese architektonische Perle ist nicht nur lokal sondern auch europaweit etwas Besonderes. Der deutsch-polnisch-tschechische Grenz-bereich wird daher nicht ohne Grund als Land der Umgebndehäuser bezeichnet. Dieser Haustyp vereint die Konstruktionsmerkmale der slawischen Blockbauweise und der deutschen Fachwerkhäuser, die aus dem Landesinneren stammten. Die Blockstübenwände wurden zusätzlich von einem Tragwerk „umbunden“, auf dem

Krajina Přisloupových Domů Zgorzelecký okres je známý pro své originální přisloupovo-srubové konstrukce, tzv. lužické budovy. Tento klenot našeho regionu je také unikátní v evropském měřítku, a proto ne bez důvodu oblast polsko-česko-německého pohraničí je zvaný Krajinou Přisloupových Domů. Spojují one v sobě výhody slovanské srubové konstrukce a pohazející z hlubiny Německa šachulecké techniky. Srubová komora byla dále obklopena stojícími vedle ní sloupy, na kterých spočívá horní kondygnace a střešní vazba. Největší skupinu „přisloupů“ je možná uvidět

1. „Ostry Narožnik“ w Sulikowie • „Ostry Narožnik“ in Sulikow • „Ostrý Roh“ v Sulikovie
2. „Dom Zegarmistrza“ w Bogatyni • „Dom Zegarmistrza“ in Bogatynia • „Dům Hodináře“ v Bogatyni
3. „Dom Kołodzieja“ w Zgorzelcu • „Dom Kołodzieja“ in Zgorzelec • „Dům Koláře“ v Zgorzelci

sko „przysłupów“ można obejrzeć w Gminie Bogatynia. Najbardziej reprezentacyjny jest modelowo odrestaurowany „Dom Zegarmistrza“ przy ulicy Waryńskiego 17 w Bogatyni. Za renowację, budynek ten otrzymał nagrodę główną w konkursie „Fasada Roku 2010“. Niezwykle interesującym obiektem jest znajdujący się w Zgorzelcu „Dom Kołodzieja“, w którym obecnie mieszczą się restauracja oraz przytulny pensjonat. Obiekt został translokowany z nieistniejących już Wigancie Żytawskich. W Sulikowie warto zwrócić uwagę na dwa mieszczańskie barokowe domy o konstrukcji szachulcowej i drewnianych podcieniach. Stanowią one pozostałość dawnej zabudowy śródmiejowej. Jeden z nich, powstały w 1688 r., nazywany „Oстрым Narožnikiem“, był własnością sulikowskich piekarzy.

das Dach oder das Fachwerkobergeschoss ruht. Die meisten Umgebndehäuser sind in der Gemeinde Bogatynia anzutreffen. Das repräsentativste Haus - „Dom Zegarmistrza“ - in der Waryński Str. 17 in Bogatynia - wurde musterhaft restauriert. Für diese Renovierung wurde dieses Bauwerk mit dem Hauptpreis im Wettbewerb „Fasada Roku 2010“ ausgezeichnet. Ein durchaus interessantes Gebäude ist ebenfalls das in Zgorzelec befindliche „Dom Kołodzieja“, in dem ein Restaurant und eine gemütliche Pension eingerichtet wurden. Das Gebäude wurde aus dem heutzutage nicht mehr bestehenden Dorf Wigancie Żytawskie nach Zgorzelec verlegt. In Sulikow sind zwei barocke Bürgerhäuser mit Fachwerkkonstruktion und hölzernen Bogengängen besonders bemerkenswert. Sie stellen Überreste der früheren Bebauung am Markt dar. Eines dieser Häuser, das 1688 errichtet wurde und „Ostry Narožnik“ genannt wird, war einst Eigentum einer Bäckerfamilie aus Sulikow.

v obci Bogatynia. Nejreprezentativnější je příkladně obnoven „Dům Hodináře“ na ulici Waryńskiego 17 v Bogatyni. Za rekonstrukce, tato stavba obdržela první cenu v soutěži „Fasáda roku 2010“. Velice zajímavým objektem je nacházející se v Zgorzelci „Dům Koláře“, ve kterém nyní sídlí restaurace a útulný penzion. Budova byla přesunuta z dnes neexistujících už Wigancie Žytawských. V Sulikowie stojí za pozornost dvě barokní měšťanské domy o roubené konstrukci a dřevěných arkádách. Jsou one pozůstatkem starých mezináměstních budov. Jeden z nich, postavený v roce 1688, nazvaný „Ostry Rohem“, patřil sulikovským pekařím.

W panoramie roztaczającej się wokół Mostu Staromiejskiego dominuje monumentalna bryła XIII-wiecznego Peterskirche, największego halowego kościoła w Saksonii.

Jest on miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców z obydwu stron Nisy, także ze względu na niezwykle klimat odbywających się tu koncertów.

Im Stadtpanorama um die Most Staromiejski herum tritt das Gebäude der im 13. Jahrhundert errichteten Peterskirche - der größten Hallenkirche in Sachsen dominierend hervor.

Es ist ein Baudenkmal, das von den Einwohnern der Stadt zu beiden Seiten der Nysa - auch wegen der besonderen Stimmung während der dort veranstalteten Konzerte - gern besucht wird.

V panoramatu naskýtujícím se kolem Staroměstského mostu převládá monumentální hrouda s třináctého století Peterskirche, největšího halového kostela v Sasku. Je to místo ochotně navštěvované občany z obou stran Nisy, také z ohledu na neobvyklé klima probíhajících zde koncertů.

Zabytki sakralne Wśród najciekawszych obiektów sakralnych w powiecie warto wymienić m.in. pięknie odrestaurowany kościół św. Bartłomieja w Działoszynie, będący przykładem czeskiego baroku. Można w nim podziwiać bogate zdobienia, drewniany prospekt organowy z 1682 r., polichromowaną ambonę i chrzcielnicę z 1783 r. Kościół konsekrował biskup praski Kaiser. Budowlę wzniesiono pod kierunkiem libereckiego architekta Józefa Kunze.

Sakrale Sehenswürdigkeiten Unter den interessantesten Denkmälern der sakralen Baukunst im Landkreis Zgorzelec sollte unter anderen die wunderschön renovierte St. Bartholomäuskirche in Działoszyn als Beispiel für die böhmische Architektur der Barockzeit erwähnt werden. Im Innenraum kann man reiche Verzierungen, der Holzprospekt in Holz aus dem Jahre 1682, eine polychrome Kanzel und ein Taufbecken aus dem Jahre 1783 bewundern. Die Kirche wurde unter der Leitung des Architekten Josef Kunze aus Liberec errichtet und durch den Prager Bischof Kaiser eingeweiht.

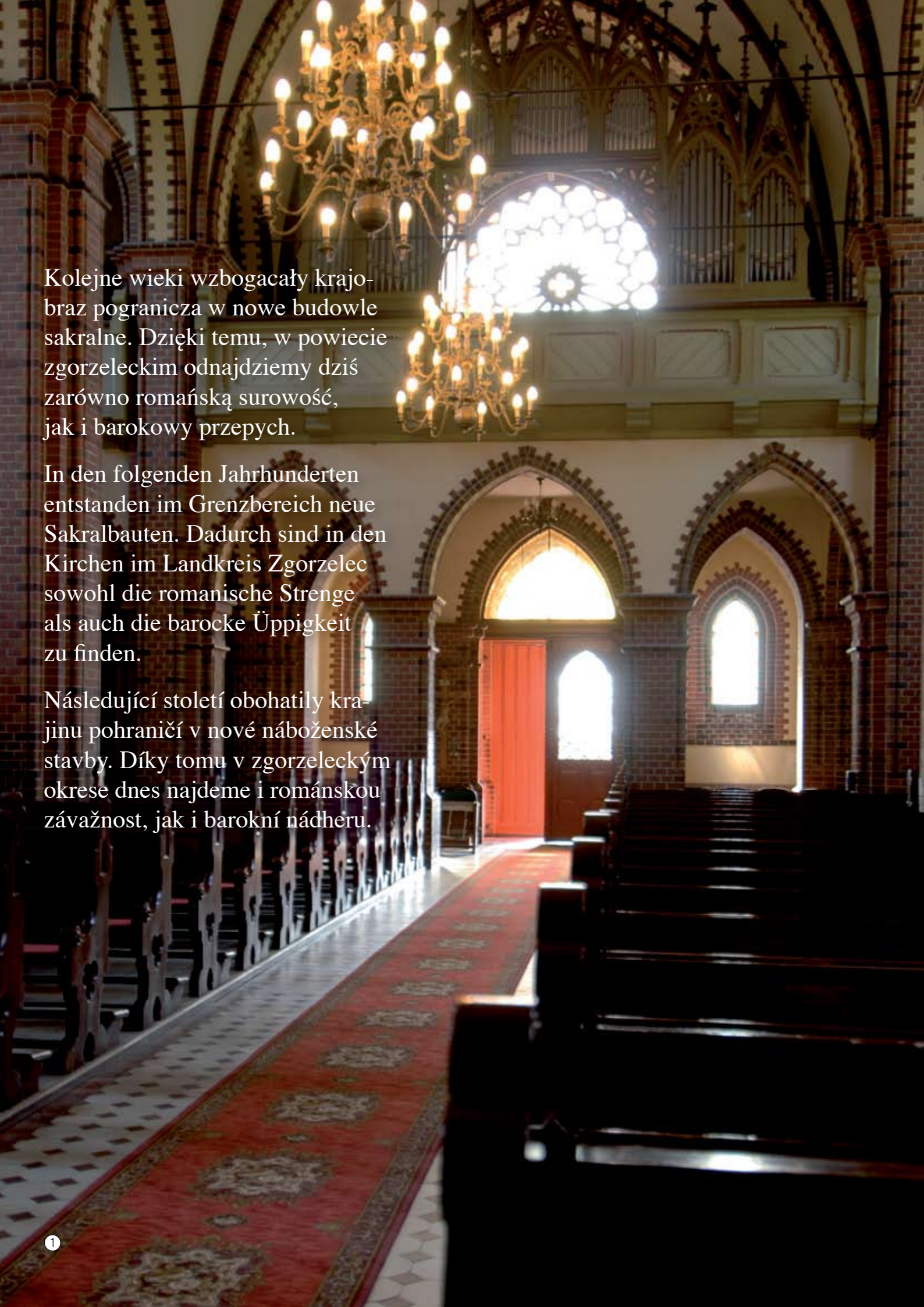
Sakrální památky Mezi nejvíce posvátné objekty v okrese stojí za zmínku, mimo jiné krásně obnovený kostel sv. Bartoloměje v Działoszynie, budoucí příkladem českého baroku. Zde můžete obdivovat bohaté ozdoby, dřevěné varhany z roku 1682, polychromovanou kazatelnu a křtitelnicu z roku 1783. Kostel byl vysvěcen pražským biskupem Kaiserem. Budova byla postavena pod vedením libereckého architekta Josefa Kunze.

1. Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Żarkach Srednich • Kirche zur Erhöhung des Heiligen Kreuzes in Żarki Srednie • Kostel Povýšení svatého Kříže v Žarkach Srednich
2. Kościół pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Starym Węglińcu • Kirche der Muttergottes vom Skapulier in Stary Węglińiec • Kostel Panny Marie Skapulířní v Starym Węglińcu
3. Wnętrze kościoła św. Bartłomieja w Działoszynie • Innenraum der St. Bartholomäuskirche in Działoszyn • Interiér kostela sv. Bartoloměje v Działoszynie
4. Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Bogatyni • Kirche zur Unbefleckten Empfängnis Mariens in Bogatynia • Kostel Neposkvrněného početí Nejsvětější Panny Marie v Bogatyni
5. Wnętrze kościoła Matki Boskiej Szkaplerznej w Starym Węglińcu • Innenraum der Kirche der Muttergottes vom Skapulier in Stary Węglińiec • Interiér kostela Panny Marie Skapulířní v Starym Węglińcu
6. Barokowe organy w kościele św. Bartłomieja w Działoszynie • Barocke Orgel in der St. Bartholomäuskirche in Działoszyn • Barokní varhany v kostele sv. Bartoloměje v Działoszynie

Turystyka   Tourismus   Turistika

Kolejne wieki wzbogacały krajo-
braz pogranicza w nowe budowle
sakralne. Dzięki temu, w powiecie
zgorzeleckim odnajdziemy dziś
zarówno romańską surowość,
jak i barokowy przepych.

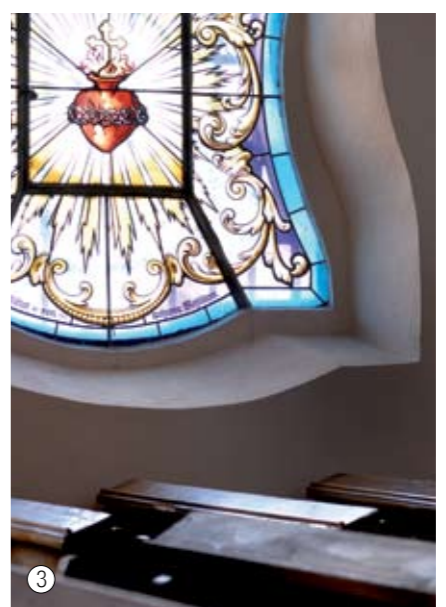
In den folgenden Jahrhunderten
entstanden im Grenzbereich neue
Sakralbauten. Dadurch sind in den
Kirchen im Landkreis Zgorzelec
sowohl die romanische Strenge
als auch die barocke Üppigkeit
zu finden.

Následující století obohatily kra-
jinu pohraničí v nové náboženské
stavby. Díky tomu v zgorzeleckým
okrese dnes najdeme i románskou
závažnost, jak i barokní nádheru.

Kościół Narodzenia NMP w Jędrzychowicach stanowi przykład kościoła obronnego. Mur okalający świątynię posiadał blanki typowe dla średniowiecznych zamków. O romańskich korzeniach XIII-wiecznego kościoła św. Antoniego Padewskiego w Łagowie świadczą: ostrołukowy portal w wejściu kapłańskim, kolumnienki w prezbiterium i układ przestrzenny samej świątyni.

Die Frauenkirche in Jędrzychowice ist ein seltenes Beispiel für eine Wehrkirche. Die Mauer, von der die Kirche umgeben war, verfügte über Zinnen, die für mittelalterliche Kirchen ein typische Merkmal waren. Von den romanischen Wurzeln der im 13. Jahrhundert errichteten Kirche des Heiligen Anton von Padua in Łagów zeugen das ogivale Portal im Priestereingang, die Säulen im Presbyterium sowie die Raumgestaltung der Kirche selbst.

Kostel Narození Nejsvětší Panny Marie v Jędrzychowicech je významným příkladem kostela obranného. Zdi kolem chrámu mělo ozubí typické pro středověké hrady. O římských kořenech třinácti stoletého kostela sv. Antonína Padevského v Łagowie svědčí: ostřelukový portál ve vstupu kněžské služby, sloupky v presbytáři a prostorové uspořádání samotného chrámu.

Charakterystyczne, strzeliste bryły z czerwonej cegły to świątynie neogotyckie - kościoły św. Franciszka z Asyżu w Pieńsku, św. Józefa Robotnika w Zawidowie i Niepokalanego Poczęcia NMP w Bogatyni.

Charakteristische emporstrebende Bauwerke aus roten Ziegelsteinen sind neogotische Kirchen - die Kirche des Heiligen Franziskus von Assisi in Pieńsk, die Kirche St. Joseph der Arbeiter in Zawidów sowie die Kirche zur Unbefleckten Empfängnis Mariens in Bogatynia.

Charakteristické, stoupající z červených cihel bloky to sou neo-gotické kostely - kostely sv. Františka z Assisi v Pieńsku, sv. Josefa pracovníka v Zawidowie a Neposkvrněného početí Nejsvětší Panny Marie v Bogatyni.

- 1. Wnętrze kościoła św. Józefa Robotnika w Zawidowie • Innenraum der Kirche St. Joseph der Arbeiter in Zawidów • Interiér kostela sv. Josefa pracovníka v Zawidowie
- 2. Kościół pw. św. Józefa Robotnika w Zawidowie • Kirche St. Joseph der Arbeiter in Zawidów • Kostel sv. Josefa Pracovníka v Zawidowie
- 3. Witraż „Serce Jezusa” w kościele św. Bartłomieja w Działoszynie • Glasfenster „Herz Jesu” in der St. Bartholomäuskirche in Działoszyn • Vitráž „srdce Ježíše” v kostele sv. Bartoloměje v Działoszynie
- 4. Kościół pw. Narodzenia NMP w Jędrzychowicach - dawny kościół obronny • Marie-Geburt-skirche in Jędrzychowice - die ehemalige Wehrkirche • Kostel Narození Nejsvětší Panny Marie v Jędrzychowicach - bývalý kostel obranný
- 5. Kościół pw. NMP Królowej Korony Polskiej w Gronowie • Kirche Maria Königin der Polnischen Krone in Gronów • Kostel Nejsvětší Panny Marie Královy polské koruny v Gronowie
- 6. Kościół pw. św. Antoniego Padewskiego w Łagowie • Kirche des Heiligen Anton von Padua in Łagów • Kostel sv. Antonína Padevského v Łagowie
- 7. Kościół pw. św. Bartłomieja w Działoszynie • St. Bartholomäuskirche in Działoszyn • Kostel sv. Bartoloměje v Działoszynie
- 8. Kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Pieńsku • Kirche des Heiligen Franziskus von Assisi in Piensk • Kostel sv. Františka z Assisi v Pieńsku

Śladem pałaców i dworców Na architekturę świecką, oprócz wspomnianego budownictwa mieszczańskiego, składają się kompleksy pałacowo-parkowe i dworki. Do najpiękniejszych należą: łagowski renesansowy dwór, późnorenesansowy pałac w Lasowie, zespół pałacowy z 1591 roku w Żarce nad Nysą, pałac w Kunowie i w Żarskiej Wsi, czy klasycystyczny pałac z przełomu XVIII i XIX wieku w Sławnikowicach. Jednak najbardziej okazałym obiektem w powiecie jest barokowa, magnacka rezydencja z XVIII w. z przepalacowym parkiem w Radomierzycach, która przed 1945 rokiem była

Den Palästen und Schlössern auf der Spur Neben den vorstehend erwähnten Bürgerhäusern gehören auch Palast- und Parkanlagen sowie Landschlösser zu den Beispielen der weltlichen Architektur. Zu den schönsten zählen das Renaissance-Schloss in Łagów, das in der Spätrenaissance erbaute Schloss in Lasów, die Schlossanlage vom Jahre 1591 in Żarka nad Nysą, die Schlösser in Kunów und in Żarska Wieś sowie das klassizistische Schloss in Sławnikowice, das an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhunderts entstanden ist. Das prachtvollste Gebäude im Landkreis Zgorzelec ist allerdings die barocke Hochadelsresidenz

Ve šlépějích paláců a dvorců Na světskou architekturu, kromě wspomněného měšťanského stavebnictví, skládají se komplexy palácovo-parkové a dvorky. K nejkrásnějším patří: Łagovský renesanční dvorek, pozdně renesanční pałac v Lasowie, psoubor paláců z roku 1591 v Žarce nad Nisou, pałac v Kunowie a Žarskiej Wsi, nebo klasicistický pałac z konce osmáctého a devatenáctého století v Sławnikowicach. Ale nejpůsobivějším objektem v okrese je barokní, magnátská rezidence z osmáctého století s přepalacím parkem v Radomierzycach, která před rokem 1945

1

siedzibą ewangelickiej fundacji Joachimstein, założonej przez Joachima Zygmunta von Ziegler-Klipphausena. W rezydencji, uchodzącej wówczas za najpiękniejszą budowlę pałacową Górnych Łużyc, wielokrotnie gościli królowie oraz inne ważne osobistości.

Dużo skromniejsze, ale równie urokliwe pałacyki można obejrzeć także w Łomnicy, we wsi Ksawerów niedaleko Zawidowa czy w Kostrzynie. W Zgorzelcu, na tzw. Dolnym Ujeździe, przy ulicy Francuskiej znajduje się dworek z 1730 roku, będący dawniej siedzibą rodziny Raschke.

aus dem 18. Jahrhundert mit dem umliegenden Schlosspark in Radomierzycach, die vor 1945 Sitz des von Joachim Sigismund von Ziegler-Klipphausen gegründeten evangelischen Stiftes Joachimstein war. In dieser Residenz, die zu jener Zeit als schönstes Schloss in Oberlausitz galt, waren mehrmals Könige und andere große Persönlichkeiten häufig zu Gast.

Deutlich bescheidener, aber gleichermaßen eindrucksvoll präsentieren sich auch die Schlösser auch Łomnica, im Dorf Ksawerów unweit von Zawidów oder in Kostrzyn. Ein Herrenhaus vom Jahre 1730, das einst Sitz der Familie Raschke war, befindet sich in Zgorzelec, im Stadtteil Dolny Ujazd, in der Francuska Str.

była siedzibą ewangelické nadace Joachimstein, kterou založil Joachim Zigmunt von Ziegler-Klipphausena. V rezidenci, pozorované tehdy za nejkrásnější palácni stavbu Horních Lužic, mnohokrát hostili králové a další významné osobnosti.

Mnohem skromnější, ale stejně tak okouzlující paláce je možná uvidět také v Lomnici, v vesnici Ksawerów nedaleko Zawidowa nebo v Kostrzynie. V Zgorzelci, na tak-zvaném Nižším Ujazdu, na ulici Francouzské nachází se dvorek z roku 1730, budoucí původně sídlem rodiny Raschke.

Śladem Słowian W pobliżu Białogórze znajdują się dwa wczesnosłowiańskie grodziska oraz cmentarzysko kurhanowe, datowane na VIII-XI wiek, które tworzą zespół o bardzo dużej wartości naukowej. Dzięki prowadzonym przez lata wykopaliskom, w kurhanach odnaleziono wiele cennych przedmiotów, m.in. ostrogi, paciorki z agatu, zawieszki bursztynową czy wczesnośredniowieczny topór, przez znawców określony jako „wielkomorawski”. Dziś, bramy do nich strzegą drewniane figury wojów. Relikty grodzów słowiańskich można odnaleźć także w Bratkwowie, Niedowie i Zawidowie.

Auf slawischen Spuren In der Nähe von Białogórze blieben sich zwei frühslawische Burgen und ein für 8. - 11. Jahrhundert datiertes Hügelgrab erhalten, die gemeinsam eine aus wissenschaftlicher Hinsicht sehr wertvolle Anlage darstellen. Im Rahmen der jahrelang geführten Ausgrabungen wurden in den Hügelgräbern diverse wertvolle Gegenstände unter anderen Sporen, ein Glasperle aus Achat, ein Bernsteinanhänger oder ein frühmittelalterliches Beil, das von den Kennern auch „großmährisch“ bezeichnet wird, gefunden. Das Tor zu diesen Denkmälern schützen heute die Holzfiguren der Krieger. Die Überreste der slawischen Siedlungen sind heutzutage auch in Bratków, Niedów und Zawidów.

Stopami Slovanů Nedaleko Białogórze nacházejí se dva časněslovanské opevnění a kurhanní hřbitov, z VIII až XI století, které tvoří tým s velmi vysokou vědeckou hodnotou. Díky prováděným v průběhu let vykopávkám v kurhanach nalezeno mnoha cenných předmětů, včetně: ostruhy, modlitbička z achátu, jantarní náhrdelník nebo raně středověkou sekeru, definovaný odborníky jako „velkomoravský”. V současné době brány k nim strážejí dřevěné figurky bojovníků. Pozůstatky slovanského hradu lze nalézt také v Bratkwowie, Niedowie a Zawidowie.

1. Zespół pałacowy w Radomierzycach • Schlossanlage in Radomierzycach • Palácový komplex v Radomierzycach
2. Działaczyniec pałacu w Lasowie • Innenhof vom Schloss in Lasów • Nádvoří paláce v Lasowie
3. Dworek przy ulicy Francuskiej w Zgorzelcu • Herrenhaus in der Francuska Str. in Zgorzelec • Dvorek na ulicy Francouzské v Zgorzelci
4. Pałac w Sławnikowicach • Schloss in Sławnikowice • Pałac v Sławnikowicach

5. Epitafium Henryka Anzelma von Ziegler-Klipphausena • Epitaphium von Heinrich Anselm von Ziegler-Klipphausen • Náhrobní nápis Henryka Anzelma von Ziegler-Klipphausena
6. Płyta nagrobna w murze kościoła w Radomierzycach • Grabplatte an der Kirchenmauer in Radomierzycach • Náhrobní kámen ve zdi kostela v Radomierzycach
7. Dwór w Łagowie • Schloss in Łagów • Dvor v Łagowie
8. Figury wojów w Lesie Białogórskim • Kriegerfiguren im Wald in Białogórze • Figurky bojovníků v Lesie Białogórskim

Miłośników aktywnych form wypoczynku powiat zachęca do wycieczek rowerowych malowniczymi trasami biegnącymi m.in. przez Puszcę Zgorzelecką, Bory Dolnośląskie, czy też międzynarodowymi szlakami przez Bogatynię, Zawidów, Pieńsk i Zgorzelec.

Zielona północ powiatu, prawie w całości pokryta Borami Dolnośląskimi, znakomicie nadaje się do zorganizowanych wypadów rodzinnych. Liczne gospodarstwa agroturystyczne kuszą odpoczynkiem od codziennego zgiełku i hałasu. Dzięki obcowaniu z przyrodą i wypoczynkowemu na świeżym powietrzu, każdy zregeneruje tam

Alle Liebhaber aktiver Erholung lädt der Landkreis zu Fahrradtouren auf malerischen Radwegen unter anderem durch Puschca Zgorzelecka, Bory Dolnośląski sowie auf den internationalen Routen, die über Bogatynia, Zawidów, Pieńsk und Zgorzelec führen, ein.

Der grüne Norden des Landkreises, wo sich fast ausschließlich Bory Dolnośląskie erstreckt, eignet sich hervorragend für organisierte Familienausflüge. Zahlreiche agrartouristische Bauernhöfe bieten Erholungsmöglichkeiten weit weg vom Alltagstrott und Lärm. Durch den Kontakt zu Natur und durch die Erholung an frischer Luft kann jeder

Milovníků aktivního odpočinku okres povzbuzuje k cyklistickým výletům malebnými trasami běhounicemi m.jn. přes Zgorzeleckou Pustinu, Dolnoslezské Bory, nebo mezinárodními trasami přes Bogatynie, Zawidów, Pieńsk a Zgorzelec.

Zelený sever okresu, téměř zcela pokrytý Dolnoslezskými Bory, je ideální pro organizované rodinné výlety. Mnoho agroturistických hospodářství láká odpočinkem od každodenní vravy a hluku. Díky obcování s přírodou a relaxací na čerstvém vzduchu, každý zregeneruje tam své síly. Okolní lesy Pieńska, Węglińca nebo Ruszowa

Amatorzy pieszych wędrówek nie mogą odmówić sobie przyjemności spacerów po malowniczym Pogórze Izerskim. Nie trzeba być zaprawionym alpinistą, aby zdobyć pobliskie szczyty - Guślaz (569 m n.p.m.) czy Graniczny Wierch (642 m n.p.m.).

Dla zorganizowanych wycieczkowiczów obowiązkowym punktem wyprawy po powiecie jest kopalniany taras widokowy (gm. Bogatynia), z którego roztacza się prawdziwie „księżycowy” krajobraz. Będąc w tych okolicach, nie można zapomnieć o „trójstyku” - wyjątkowym miejscu, gdzie zbiegają się granice Polski, Czech i Niemiec.

atlantische Pflanzen vorkommen, sehr gut erholen. Diejenigen, die dagegen Wandern bevorzugen, sollten sich einen Spaziergang durch das malerische Pogórze Izerskie gönnen. Man muss kein erfahrener Alpinist sein, um die Gipfel in der Nähe wie Guślaz (569 m ü.d.M.) oder Graniczny Wierch (642 m ü.d.M.) zu erklimmen.

Für Touristengruppen gilt der Besuch auf der Aussichtsterrasse im Tagebau (Gemeinde Bogatynia), von der aus man eine wahrhafte „Mondlandschaft“ erleben kann, als Pflichtprogramm auf der Reise durch den Landkreis. Wenn man bereits in dieser Gegend unter-

Amatři peší turistiky nemohou odnitnout si radosti z procházek do malebné Jizerské Vysočiny. Nemusíte být zpracovaný horolezec, aby získat blízké vrcholy - Čaroděj (569 m n.u.m.) nebo Hraniční Vrchol (642 m n.u.m.).

Pro organizované zájezdy povinným bodem výletu po okresu je důlní vyhlídková terasa (ob. Bogatynia), která nabízí skutečnou „měsíční” krajinu. Budouc v této oblasti, nelze zapomenout ani na „trójstyku” - jedinečné místo, kde sbíhají se hranice Polska, České republiky a Německa.

swoje síly. Okoliczne lasy Pieńska, Węglińca czy Ruszowa są także wspaniałym miejscem spacerów i uprawiania coraz popularniejszego nordic walking.

Bory sosnowe są również prawdziwym bogactwem owoców runa leśnego, gdzie zapaleni grzybiarze napelniają kosze pięknymi okazami borowika czy podgrzybka. Z kolei śródleśne stawy hodowlane, będące charakterystycznym elementem węglińckiego krajobrazu, stwarzają doskonałe warunki dla wędkarzy, którzy złowią tu niejedną „grubą rybę”.

Osoby wypoczywające na łonie natury mogą udać się do gminy Pieńsk, gdzie znajduje się staw „Krusza” - siedlisko bobra i miejsce występowania egzotycznej roślinności atlantyckiej.

seine Kräfte regenerieren. Die Pieńsk, Węglińec oder Ruszów umgebenden Wälder können für Spaziergänge und zum Treiben von Nordic Walking, das sich immer größter Beliebtheit erfreut, ausgezeichnet genutzt werden.

Reich an Waldfrüchten ist das Unterholz in den lokalen Kieferwäldern, wo eingefleischte Pilzsammler ihre Körbchen mit schönen Steinpilzen oder Maronenpilzen voll bekommen. Die mitten in den Wäldern liegenden Zuchtteiche, die ein charakteristisches Merkmal der Landschaft in der Nähe von Węglińec ist, bieten ausgezeichnete Bedingungen für Angler, hier nicht einmal einen richtigen Fisch an Land ziehen können.

Personen, die den Urlaub in freier Natur vorziehen, können sich in der Gemeinde Pieńsk, wo sich der Teich „Krusza”, in dem der Biber zu Hause ist und exotische

jsou také skvělým místem pro procházky a pěstování stále populárnějšího nordic walking.

Borové lesy jsou skutečným bohatstvím plodů lesa, kde náruživí houbaři naplní košíky pěknými ukázkami hřibů nebo podhříbků. Zase lesní rybníky, které jsou charakteristické prvky węglińecké krajiny, vytváří ideální podmínky pro rybáře, kteří loví zde ne jednu „velikou rybu”.

Lidé odpočívající v přírodě mohou jít do obce Pieńsk, kde nachází se rybník „Krusza” - stanoviště bobra a místo výskytu exotické atlantické rostlinnosti.

Idealne warunki do czynnego wypoczynku stwarzają również rzeki - Witka i Nysa Łużycka. Zróżnicowanie tej ostatniej, od górskiego biegu przy granicy z Czechami po przełom w rejonie Trzcianca i leniwy nurt w okolicy Borów Dolnośląskich, stanowi prawdziwą gratkę dla kajakarzy. Podczas spływów można podziwiać urokliwe krajobrazy, perły architektury i potężne obiekty industrialne.

Na terenie powiatu jest jeszcze wiele miejsc wartych odkrycia nie tylko przez turystów, ale i przez mieszkańców, do czego serdecznie zachęcamy.

wegs ist, darf man das sog. „Dreiländereck” - einen einmaligen Ort, wo die Grenzen Polens, Tschechiens und Deutschlands zusammen laufen, nicht außer Acht lassen. Hervorragende Voraussetzungen für aktive Urlauber bieten auch die Flüsse - Witka und Nysa Łużycka. Der vielfältige Verlauf der Nysa Łużycka - von einem bergigen Abschnitt unweit der Grenze zu Tschechien über den Durchbruch bei Trzcinec bis zum langsamen Lauf unweit von Bory Dolnośląskie ist eine wahre Attraktion für die Paddler. Bei den erlebnisreichen Paddeltouren kann man zauberhafte Landschaften, Perlen der Architektur und mächtige Industriebauten bewundern.

Im Landkreis gibt es noch viele Orte, die nicht nur von den Touristen sondern auch von den Einwohnern entdeckt werden sollten.

Ideální podmínky pro aktivní trávení volného času představují také řeky - Witka a Lužická Nisa. Rozlišení té druhé, od horského toku u české hranici po průlom v oblasti Trzcianca a líný proud v oblasti Borů Dolního Slezska, je skutečným zážitkem pro vodáky. Během sjezdů na lodích je možná obdivovat nádhernou krajinu, architektonické perly a masivní průmyslová zařízení.

Na území okresu je ještě mnoho míst k objevování, a to nejen turisty, ale i obyvatelé, které srdečně doporučujeme.

Powiat zgorzelecki dzieli się na dwie, odmienne części: północną, nizinną, leżącą na terenie Borów Dolnośląskich, i południową, podgóorską, na Pogórzu Izerskim. Każda z nich, ze względu na specyficzne podłoże i klimat, jest inna. Każda ma własne krajobrazy i różne, choć równie cenne, zasoby przyrody. Zielona północ i uprzemysłowione południe, z kopalnią odkrywkową i elektrownią, różnicują powiat, czyniąc go atrakcyjnym, wyjątkowym i zaskakującym.

Der Landkreis Zgorzelec teilt sich in zwei sehr unterschiedliche Landschaften: im Norden herrscht das Tiefland mit Bory Dolnośląskie vor und im Süden erstrecken sich die bergigen Ausläufe von Pogórze Izerskie. Jeder von diesen Teilen zeichnet sich durch seine eigenartige Lage und Klimaverhältnisse aus. Jeder hat seine Landschaften und verschiedene, wenn auch gleichermaßen wertvolle Naturressourcen. Der grüne Norden und der durch Industrie geprägte Süden mit dem Tagebau und Kraftwerk lassen den Landkreis abwechslungsreich erscheinen sowie machen ihn attraktiv, einzigartig und voller Überraschungen.

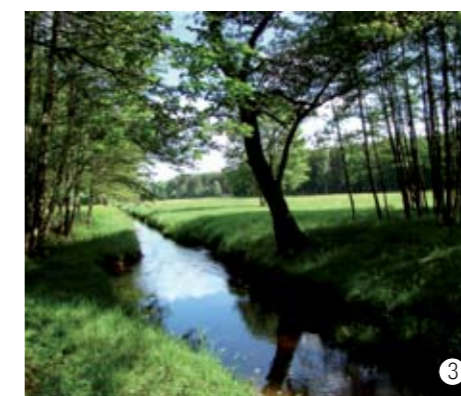
Zgorzelecký okres je rozdělen na dvě samostatné části: severní, nížinná, ležící v oblasti Dolnoslezských Borů a jižní, podhorskou, na Jizerské Vysočině. Každá z nich, s ohledem na specifickou polohu a klimata se liší. Každá z nich má svou vlastní krajinu a odlišné, ale stejně cenné přírodní zdroje. Zelený sever a průmyslový jih, s povrchovým dolem a elektrárnou, rozlišují okres, dělají ho atraktivním, unikátním a překvapujícím.

Powiat zgorzelecki może pochwalić się niezwykłym bogactwem flory i fauny. Świat roślin i zwierząt jest reprezentowany przez unikatowe gatunki, co czyni obszar powiatu niepowtarzalnym. Osobliwości przyrodnicze występujące na terenie Puszczy Zgorzeleckiej wyróżniają region nie tylko w skali kraju, ale i Europy Środkowej. Jednym z takich okazów jest polodowcowy relikw - sosna drzewokosa (zwana sosną błotną), występująca w rezerwacie przyrody „Torfowisko pod Węglińcem”, czy też grzybień północny, którego stanowiska w Puszczy należą w Polsce do najbardziej wysuniętych na

Der Landkreis Zgorzelec weist eine erstaunliche Vielfalt an Pflanzen und Tieren auf. In dieser Pflanzen- und Tierwelt sind seltene Gattungen vertreten, die diese Gegend zu einer einmaligen Region machen. Durch diverse Naturbesonderheiten, die in Puszcza Zgorzelecka vorkommen, fällt diese Gegend nicht sich nur in Polen sondern auch in Mitteleuropa auf. Unter diesen gibt es das postglaziale Relikt - Pinus x rhaetica (auch Sumpfkiefer genannt), die im Naturschutzgebiet „Torfowisko pod Węglińcem” vorkommt, sowie die kleine Seerose, deren Standorte in der Puszcza Zgorzelecka zu den am

Zgorzelecký okres se může pochlubit mimořádně bohatou flórou a faunou. Svět rostlin a zvířat je reprezentován jedinečnými druhy, což dělá území okresu unikátním. Přírodní zvláštnosti vyskytující se v oblasti Zgorzelecké Pustiny liší region nejen v vnitrostátní stupnici, ale i střední Evropy. Jedním z těchto vzorků je post-glaciální relikv - stromokosá borovice (zvana blátní borovici), vyskytující se v přírodní rezervaci „Rašeliniště pod Węglińcem”, nebo leknín severu, jejichž postavení v Pustině patří v Polsku mezi nejjihnější. Bahenní vřesovec, hnědá prýhělka a mnoholodyžní

południe. Wrzosiec bagienny, przygielka brunatna oraz ponikło wielolodygowe to najcenniejsze gatunki wśród roślin atlantyckich. Dla ich ochrony, a przede wszystkim dla ochrony siedlisk wrzośca bagiennego, w ostatnich latach utworzono rezerwat pn. „Wrzosiec koło Piasecznej”.

südlichsten gelegenen Standorten in Polen gehören. Die Glocken-Heide, die braune Schnabelbinse sowie die Vielstängelige Sumpfbirse sind die wertvollsten Pflanzenarten unter den atlantischen Gattungen. Um diese Pflanzen zu schützen und vor allem um den Schutz für die Standorte der Glocken-Heide zu bieten, wurde in den letzten Jahren das Naturschutzgebiet „Wrzosiec koło Piasecznej” eingerichtet.

poniklo to jsou nejcennější druhy mezi atlantické rostlinnosti. Pro jejich ochranu, a to zejména pro ochranu bahenního vřesovce, v posledních letech byla vytvořena rezervace zvana „Rašeliniště blízko Piaseczne”.

1. Kanie czarne (*Milvus migrans*)
2. Przełom Nysy Łużyckiej • Durchbruch von Nysa Łużycka • Přelom řeky Lužické Nisy
3. Rzeka Czarna Mała w Borach Dolnośląskich • Fluss Czarna Mała in Bory Dolnośląskie • Reka Černa malá v Dolnoslezských borach
4. Kukułka szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*)

Nie brakuje tutaj również chronionych roślin górskich, takich jak arnika górską czy śnieżyca wiosenna. Zaskakujące wydawałoby się występowanie storczyków, a jednak, aż osiem ich gatunków zarejestrowano w tzw. Worku Turowskim, w Gminie Bogatynia. Świat zwierząt jest również imponujący. Różnorodność gatunkowa świadczy o coraz lepszej kondycji ekologicznej naszego regionu. Po bardzo długiej przerwie, w krajobrazie miejscowej fauny pojawiły się ponownie orły bieliki, wilki oraz bobry.

Auch unter Naturschutz stehende Bergpflanzen wie die Arnika oder die Frühlings-Knotenblume finden hier ihren Lebensraum. Für eine Überraschung könnten Orchideen sorgen, aber acht Gattungen dieser Pflanze wurden in dem sog. Worek Turowski, in der Gemeinde Bogatynia, festgestellt. Die Tierwelt ist hier auch sehr imponierend. Die Artenvielfalt zeugt von einer immer besseren Umweltlage unserer Region. Nach einer sehr langen Pause gehören zu der lokalen Fauna wieder Seeadler, Wölfe und Biber.

Neexistuje zde žádný nedostatek i chráněné horské rostliny, jako jsou horské arniky a jarní bledule. Zdát by se mohlo překvapujícím vystupování orchidejí, a přesto, až osm jejich druhů zaznamenano v tzv. Turowském Pytli, v obci Bogatynia. Svět zvířat je stejně působivý. Rozmanitostí druhů svědčí o stále lepších ekologických podmínkách našeho regionu. Po velmi dlouhé pestce, v krajině zdejší fauny se znovu objevily orly bílé, vlky a bobry.

Na terenie powiatu żyją też przedstawiciele barwnego świata płazów i gadów. Gniewosz plamisty, kumak nizinny, ropucha paskówka i salamandra plamista swoją obecnością jeszcze bardziej uatrakcyjniają ten region Polski.

Der Landkreis Zgorzelec ist auch ein Gebiet, wo farbige Lurche und Reptilien gut beheimatet sind. Durch die Anwesenheit solcher Tierarten wie Schlingnatter, Rotbauchunke, Kreuzkröte und Feuersalamander erscheint diese Region Polens noch attraktiver.

Na území okresu žijí také zástupci barevného světa obojživelníků a plazů. Užovka hladká, nížinná kuňka, ropucha páskovní a salamander skvrnitý svou přítomností ještě více zlepšují atraktivitu tohoto regionu Polsky.

1

2

3

5

6

8

9

7

10

11

Wśród ogromnej rzeszy ptaków (ok. 160 gatunków lęgowych), w większości gniazdujących na stawach i mokradłach, zobaczyć można bąka, perkoza rdzawoszyjnego, czaple siwą, gęgawę, cyraneczkę, gagota, trzcza nurogęsiego, zielonkę, kropiatkę i żurawia.

Bory sosnowe Puszczy Zgorzeleckiej są również jedną z ostatnich niżowych ostoi głuszca w Europie Środkowej, a także domem dla „sów tajgowych” - włochatki i sóweczki.

Unter zahlreichen Vertretern der Vögel (ca. 160 Brutarten), die meistens in den umliegenden Teichen und Sümpfen brüten, kann man Reiher, Rothalstaucher, Graureiher, Graugans, Krickente, Schellente, Gänsesäger, kleines Sumpfhuhn, Tüpfelsumpfhuhn und Kranich.

Die Kieferwälder in Puszca Zgorzelecka gelten auch als die letzten Zufluchtsorte für Auerhähne in Mitteleuropa sowie als Lebensraum für die sog. „Taiga-Eulen” - den Raufußkauz und den Sperlingskauz.

Mezi nesčetné množství ptáků (asi 160 hnízdicích druhů), většinou hnízdicích na rybnících a mokřadech, je možná uvidět bukače, potápku rezavěkrkou, popelavou volavku, husu velkou, trače nurohuseho, zelenku, chřástale tečkované a jeřába.

Borovicové lesy Zgorzelecké Pustiny jsou také jedním z posledních nížinných útočišť hlušce ve střední Evropě, a také domovem pro „tajgové sovy” - chlupatky a sóvečky.

1. Krokus wiosenny (*Crocus sativus*)
2. Koźlarz babka (*Leccinum scabrum*)
3. Łabędź niemy (*Cygnus olor*)
4. Wydra (*Lutra lutra*)
5. Kumak nizinny (*Bombina orientalis*)

6. Sóweczka zwyczajna (*Glaucidium passerinum*)
7. Rzekotka drzewna (*Hyla arborea*)
8. Głuszec (*Tetrao urogallus*)
9. Ropucha paskówka (*Epidalea calamita*, syn. *Bufo calamita*)
10. Sosna drzewokosa (*Pinus x rhaetica Brüggeri*)
11. Puszcza Zgorzelecka

Życie kulturalne regionu to nie tylko imprezy cykliczne odbywające się w poszczególnych miastach i gminach powiatu. Wszyscy zainteresowani historią tych terenów i zwyczajami mieszkańców, mogą odwiedzić dwa muzea i izbę regionalną. Utworzone w Węglińcu Muzeum Kresów Wschodnich gromadzi pamiątki z regionów, z których wywodzą się mieszkańcy przybyli na te tereny tuż po zakończeniu II wojny światowej. Mowa o kresowianach z okolic Lwowa, Tarnopola i Stanisławowa, którzy założyli w miasteczku Koło Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Do najcenniejszych eksponatów muzeum należy półtorametrowa

Das kulturelle Leben dieser Region besteht nicht nur aus vielen Veranstaltungen, die in den einzelnen Städten und Gemeinden regelmäßig organisiert werden. Alle, die an der Geschichte und an den Bräuchen dieser Gegend und deren Einwohner interessiert sind, können zwei Museen und eine Regionalkammer besuchen. Das in Węglińcu eingerichtete Muzeum Kresów Wschodnich präsentiert Andenken an Regionen, aus denen die Übersiedler nach dem Zweiten Weltkrieg hierher gezogen sind. Es handelt sich um die Bewohner des ehemaligen Ostpolens aus der Gegend um Lwów, Tarnopol und Stanisławów, die eben in Węglińcu Koło Towarzystwa

Kulturní život v regionu to nejen cyklické akce konající se v různých městech a obcích okresu. Každý, kdo se zajímá o historii této oblasti a o zvyčích občanů, může navštívit dvě muzea a regionální komoru. Vytvořené v Węglińcu Muzeum Východních pohraničí sbírá památky z regionů, ze kterých pochazejí lidé, kteří přišli do této oblasti těsně po zakončení druhé světové války. Jedná se o obyvatelů východního polského pohraničí z okolí Lvova, Tarnopole a Stanislawova, kteří založili v městě Společnost přátel Lvova a Jižně-východních pohraničí. Mezi nejdůležitější expozice muzeum patří jeden a půl metrova socha Panny Marie Neposkvrněného početí

i okolnych miejscowości na przestrzeni od XVIII do XX wieku. Pielęgnowanie pamięci o kulturze, strojach ludowych i rzemiośle, potrawach regionalnych i obyczajach, w dużym stopniu zawdzięczać należy kołom gospodyń wiejskich. Natomiast lokalne zespoły folklorystyczne, jak: „Lasowanie” z Pieńska, „Jarzębina” z Zawidowa, „Podolanie” z Czerwonej Wody, „Żarki” z Żarkek Średnich czy „Rozmaryn” z Bogatyni, są dobrze znane nie tylko mieszkańcom powiatu.

Wśród cyklicznych imprez kulturalnych, oprócz wspomnianych „Jakubów”, w Zgorzelcu jest organizowany

Mit der Pflege und Erweiterung der Bestände aus dieser Gegend befasst sich auch Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. św. Jadwigi Śląskiej in Działoszyn. In der lokalen Regionalkammer wurden Gebrauchsgegenstände, Möbel, Dokumente und Fotografien ausgestellt, mit denen das Leben der Einwohner von Działoszyn und den umliegenden Orten im Zeitraum vom 18. bis 20. Jahrhundert dokumentiert wird. Zum Bewahren der Erinnerung an die Kultur, Trachten und Handwerk, regionale Gerichte und Bräuche haben die Landfrauenvereine einen wesentlichen Beitrag geleistet. Lokale Volkstanzgruppen wie „Lasowanie” aus Pieńsk, „Jarzębina” aus

Ošetřování paměti o kultuře, lidových kostýmech a řemesle, regionálních pokrmech a tradicích, v veliké míře je třeba vděčit Kruhům Vesnických Hospodyň. Nicméně místní lidové kapele jako „Lasowanie” z Pieńska, „Jarzębina” z Zawidowa, „Podolanie” z Červené Vody, „Žarki” z Žarkek Středních nebo „Rosemaryn” z Bogatyni jsou dobře známa nejen pro obyvatele okresu.

Mezi pravidelné kulturní akce, kromě vzpomenutých „Jakubů”, v Zgorzelci je organizován Mezinárodní festival řecké písní. Města Görlitz, Zgorzelec a Zawidów spolupřádá známý obyvatelům projekt - Via Thea.

figura Matki Boskiej Niepokalanej z kościoła w Buczaczu. Muzeum Łużyckie w Zgorzelcu, które znajduje się na odrestaurowanym Przedmieściu Nyskim, zajmuje się badaniem i dokumentowaniem dziejów, kultury i życia codziennego mieszkańców Polskich Górnych Łużyc. Stałą ekspozycję stanowi w pełni wyposażona izba lużycka z XVII/XVIII w. Na Przedmieściu Nyskim znajduje się także dom Jakuba Böhme - zgorzeleckiego mistyka, na cześć którego organizowane są „Jakuby”, czyli Święto Starego Miasta, odbywające się jednocześnie w Zgorzelcu i Görlitz. „Jakuby” klimatem nawiązują do początków miasta. Są spotkaniem z historią, tańcem, muzyką, teatrem i rzemiosłem. Gromadzeniem zbiorów pochodzących z tego terenu zajmuje się też Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. św. Jadwigi Śląskiej w Działoszynie. W tutejszej Izbie Regionalnej zgromadzono przedmioty użytkowe, meble, dokumenty i fotografie obrazujące życie mieszkańców Działoszyna

Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich gegründet haben. Zu den wertvollsten Exponaten des Museums gehört eine anderthalb Meter hohe Figur der Unbefleckten Muttergottes aus der Kirche in Buczacz. Muzeum Łużyckie in Zgorzelec, das sich im prachtvoll restaurierten Stadtteil Przedmieście Nyskie befindet, beschäftigt sich mit Forschung und Dokumentierung der Geschichte, Kultur und des Alltags der Einwohner der Polnischen Oberlausitz. Das vollständig ausgestattete Zimmer aus dem Lasuitzer Haus aus dem 17./18. Jahrhundert wird im Rahmen der Dauerausstellung präsentiert. In Przedmieście Nyskie steht ebenfalls das Haus von Jakob Böhme - dem Mystiker aus Zgorzelec - zu dessen Ehren „Jakuby” veranstaltet wird. Es ist ein Altstadtfest, das gleichzeitig in Zgorzelec und Görlitz gefeiert wird. Die Stimmung von „Jakuby” knüpft an die Ursprünge der Stadt an. Das Fest ist ein Treffen mit Geschichte, Tanz, Musik, Theater und Handwerk.

z kostela v Buczaczu. Lužické muzeum v Zgorzelci, která se nachází na opravenem Niském Předměstí, zajíma se zkoumáním a dokumentací dějin, kultury a každodenního života obyvatel polských Horních Lužic. Stálou expozice tvoří plně vybavená lužická komora ze sedmnáctého / osmnáctého století. Na Niském předměstí nachází se také domov Jakuba Böhme - zgorzelecko mistika, na počest kterého jsou organizované „Jakuby”, tj. Staroměstské slavnosti, která se konají současně v Zgorzelci a Görlitz. „Jakuby” klimaticky vztahují se k počátkům města. Jsou setkáním s historií, tancem, hudbou, divadlem a řemeslem. Shromažďováním sklízňé pochazejících z této oblasti zajímají se Soubor základní školy a gymnázia sv. Jadwigi Slezké v Działoszynie. V místní Regionální komoře shromážděno předměty denní potřeby, nábytek, dokumenty a fotografie zachycující život obyvatel Działoszyna a okolních místností na přelomu od osmnáctého do dvacátého století.

Międzynarodowy Festiwal Piosenki Greckiej. Miasta Görlitz, Zgorzelec i Zawidów współorganizują znany mieszkańcom projekt - Via Thea. Podczas tego wydarzenia, przestrzeń miejska staje się sceną zarówno osobliwej poezji, jak i fantastycznej zabawy. Stowarzyszenie Kuźnia organizując kolejną edycję nietypowego, międzynarodowego festiwalu piosenki żeglarskiej - Granicznej Kuźni Szant, zapoczątkowało nową tradycję w powiecie. Natomiast Bogatynia jest idealnym miejscem dla koneserów jazzu, którego można posłuchać podczas corocznych Listopadowych Wieczorów Jazzowych oraz Halda Jazz. Miasto jest także stolicą „Igarstwa” - od lat, we współpracy z ogólnopolskimi mediami, jest tu organizowany Turniej Małych Form Satyrycznych (Turniej Łgarzy).

Zawidów, „Podolanie” aus Czerwona Woda, „Żarki” aus Żarki Średnie oder „Rozmaryn” aus Bogatynia sind nicht nur den Einwohnern des Landkreises bekannt.

Unter den regelmäßigen Kulturveranstaltungen wird in Zgorzelec neben dem bereits erwähnten Stadtfest „Jakubów” auch das Internationale Festival Griechischer Lieder organisiert. Die Städte Görlitz, Zgorzelec und Zawidów betreuen gemeinsam das den Einwohnern durchaus bekannte Projekt - Via Thea. Während dieses Ereignisses wird der ganze Stadtraum zu einer Bühne für einmalige Dichtung und phantastische Unterhaltung. Mit der Veranstaltung einer weiteren Ausgabe des untypischen internationalen Festivals der Seelieder - Graniczna Kuźnia Szant - hat der Verein Kuźnia mit einer neuen Tradition im Landkreis begonnen. Bogatynia ist dagegen ein perfekter Ort für alle Fans von Jazz, den man auf den alljährlich veranstalteten Listopadowe

Během této akce, městský prostor se stává scénou i pozoruhodné básni, stejně jako fantastické legrace. Sdružení Kuźnia pořádá další ročník neobvyklého, mezinárodního festivalu plachetní písní - Hraníční Kuźni Jachtingu, začalo novou tradici v okresu. Nicméně Bogatynia je ideálním místem pro všechny fanoušky jazzu, který je možná poslechnout v rámci každoročních Listopadních Jazzových Večerů a Halda Jazz. Město je také hlavním městem „lhářství” - od let, ve spolupráci s celopolskými médii, je zde pořádán Turnir Malých Satirických Forem (Turnir Lhářů).

Wieczory Jazzowe und Halda Jazz genießen kann. Die Stadt ist auch die Hauptstadt der Comedians, denn seit Jahren wird hier in Zusammenarbeit mit den gesamt-polnischen Massenmedien der Wettbewerb Kleiner Satirischer Formen (Turnier der Comedians) veranstaltet.

1. Przegląd szkolnych zespołów teatralnych „Młodzieżowe Zatargi z Teatrem” • Werkschau der Schultheatergruppen „Młodzieżowe Zatargi z Teatrem” • Přehled školních divadelních týmů „Mladežní Spory z Divadlem”
2. Wnętrze izby lużyckiej w zgorzeleckim Muzeum Łużyckim • Traditionelles Lausitzer Zimmer im Muzeum Łużyckim in Zgorzelec • Vnitřek lužické komory v zgorzeleckém Lužickém Muzeum
3. Figura Matki Boskiej Niepokalanej z kościoła w Buczaczu • Figur der Unbefleckten Muttergottes aus der Kirche in Buczacz • Socha Panny Marie Neposkvrněného početí z kostela v Buczaczu
4. Dom Jakuba Böhme • Haus von Jakob Böhme • Dům Jakuba Böhme
5. Izba Regionalna w Działoszynie • Regionalkammer in Działoszyn • Regionální Komora v Działoszynie

6. „Jakuby - święto starego miasta” • „Jakuby - święto starego miasta” • „Jakuby - svatek starého města”
7. Zakładowa Orkiestra Dęta KWB „Turów” • Werksorchester von KWB „Turów” • Podniková Dechová Hudba KWB „Turów”
8. Listopadowe Wieczory Jazzowe w Bogatyni • Jazz an Novemberabend in Bogatynia • Listopadové Jazzové Večery v Bogatyni
9. Turniej Małych Form Satyrycznych w Bogatyni (Turniej Łgarzy) • Wettbewerb Kleiner Satirischer Formen in Bogatynia (Turnier der Comedians) • Turnir Malých Satirických Forem (Turnir Lhářů)
10. Młodzieżowe Zatargi z Teatrem - I nagroda • Treffen der Jugendlichen mit dem Theater - I. Preis • Mladežní Spory z Divadlem - I. cena

System edukacji w Polsce obejmuje przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, politeczne, artystyczne i inne. Nauka jest obowiązkowa od 7 do 18 roku życia. Działalność i organizacja systemu określone są w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja prowadzone są przez gminy, natomiast szkoły ponadgimnazjalne przez powiaty.

Das polnische Bildungssystem umfasst Kindergärten, Grundschulen, Gymnasien, weiterführende Oberschulen, postlyzeale Schulen, Kunstschulen sowie andere Bildungseinrichtungen. Die Schulpflicht in Polen besteht vom 7. bis zum 18. Lebensjahr. Die Tätigkeit und Organisation des Bildungssystems wurden im Gesetz über das Bildungssystem vom 7. September 1991 geregelt.

Administrativ werden die Kindergärten, Grundschulen, Gymnasien von den Gemeinden beaufsichtigt. Weiterführende Oberschulen unterliegen der administrativen Aufsicht der Landkreise.

Vzdělávací systém v Polsku zahrnuje mateřské školy, základní školy, gymnasia, střední školy, post-sekundární, umělecké a další. Školní docházka je povinná od 7 do 18 roků života. Aktivita a organizace systému jsou definovány v zákoně ze dne 7. září 1991 o systému vzdělávání.

Mateřské školy, základní školy a gymnasia jsou vedene obcemi, zatímco střední školy podle okresů.

Szkoły powiatowe posiadają atrakcyjną ofertę kierunków kształcenia. Do najchętniej wybieranych kierunków zawodowych należą: logistyka, informatyka, obsługa turystyczna, gastronomia, fryzjerstwo, hotelarstwo, energetyka, telekomunikacja oraz profile wojskowe i służby zdrowia. Młodzież chętnie wybiera także typ kształcenia ogólnego, którego wysoki poziom zapewnia dobry start na wyższe studia.

Die Schulen im Landkreis Zgorzelec haben ein interessantes Bildungsangebot. Am liebsten lassen sich die Jugendlichen in solchen Bereichen und Berufen ausbilden wie: Logistik, IT, Fremdenverkehr, Gastronomie, Friseurhandwerk, Hotelwesen, Energie, Telekommunikation sowie Militär- und Gesundheitswesen. Oft setzen die jungen Leute auf die hier sehr starken allgemeinbildenden Schulen, um nach dem Abitur an den Hochschulen zu studieren.

Okresní školy nabízejí atraktivní škálu studijních oborů. Nejoblíbenější jsou: logistika, informatika, služby cestovního pohybu, stravování, kadeřnictví, pohostinství, energetika, telekomunikace a také profile vojenské a zdravotnických služeb. Mladí lidé ochotně vybírají typ všeobecného vzdělání, kterého vysoká úroveň poskytuje dobrý start v oblasti vysokého školství.

Na terenie powiatu zgorzeleckiego znajduje się 5 szkół ponadgimnazjalnych, dla których jest on organem prowadzącym. Są to: Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Emilii Plater, Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych im. Górników i Energetyków Turowa w Zgorzelcu oraz Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie i Zespół Szkół Zawodowych w Bogatyni. Powiat prowadzi również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej. W Zgorzelcu znajduje się też Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Feliksa Nowowiejskiego, która mimo iż nie jest jednostką podległą powiatowi, ściśle z nim współpracuje, organizując koncerty i zapewniając oprawę muzyczną podczas różnych uroczystości.

Im Landkreis Zgorzelec gibt es fünf weiterführende Oberschulen, die durch den Landkreis geführt werden. Es sind Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Emilii Plater, Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych im. Górników i Energetyków Turowa in Zgorzelec sowie Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie und Zespół Szkół Zawodowych in Bogatynia. Der Landkreis führt auch Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej. In Zgorzelec befindet sich ebenfalls Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Feliksa Nowowiejskiego. Zwar untersteht diese Schule den Kompetenzen des Landkreises nicht, aber sie arbeitet mit ihm eng zusammen, indem sie Konzerte organisiert und für musikalische Untermauerung bei verschiedenen Feierlichkeiten garantiert.

V zgorzeleckým okrese je 5 středních škol, pro které je on hlavním orgánem. Jsou to: Všeobecně vzdělávací Lyceum jm. Śniadeckých Bratrů, Soubor Středních Škol jm. Emilii Plater, Soubor Odborných Škol a Lyceálních jm. Horníků a Energetiků Turowa v Zgorzelci a také Všeobecně vzdělávací Lyceum jm. Marii Skłodowskiej-Curie a Soubor Středních Škol v Bogatyni. Okres je také zodpovědný za Speciální Školno-Vzdělávací Centrá jm. Marii Grzegorzewskiej. V Zgorzelci je také Státní Hudební Škola prvního a druhého stupně jm. Feliksa Nowowiejského, která mimo že není jednotkou podřízenou okresní organizace, úzce spolupracuje s ní, poskytující koncerty a zhudebnění během různých oslav.

Z uwagi na bogate pokłady węgla brunatnego, dominującą gałęzią gospodarki w powiecie zgorzeleckim jest przemysł wydobywczy i energetyczny. Ponadto występują tu złoża żwiru, piasku i bazaltu. Najbardziej uprzemysłowionym miejscem powiatu jest Miasto i Gmina Bogatynia z filarami gospodarczymi regionu: PGE GiEK S.A. Oddział KWB „Turów” i PGE GiEK S.A. Elektrownią „Turów” z istniejącymi przy niej spółkami. Firmy te zatrudniają łącznie ok. siedem tysięcy pracowników. Z kolei Zgorzelec wydzielił w południowej części miasta tereny inwestycyjne, które zostały włączone do Kamiennogórskiej Specjalnej

Aufgrund der reichen Vorkommen an Braunkohle haben sich im Landkreis Zgorzelec der Bergbau und die Energieindustrie als dominierende Industriezweige entwickelt. Außerdem gibt es hier Kies-, Sand- und Basaltvorkommen. Das industrielle Herz im Landkreis ist die Stadt und Gemeinde Bogatynia mit den wirtschaftlichen Säulen der Region: PGE GiEK S.A. Niederlassung der KWB „Turów” und PGE GiEK S.A. Kraftwerk „Turów” mit den verbundenen Gesellschaften. In diesen Unternehmen sind insgesamt circa sieben Tausend Personen beschäftigt. Im Süden der Stadt Zgorzelec befinden sich dage-

Vzhledem k bohatým ložiskům hnědého uhlí, dominantním hospodářským odvětvím v zgorzeleckém okrese je těžba a energetika. Kromě toho vystupují zde také ložiska štěrku, pisku a čediče. Nejprůmyslovějším místem okresu je Město a Obec Bogatynia s hospodářskými pilíři regionu: PGE GiEK AS Obor KWB „Turow” a PGE GiEK A.S. Elektrárna „Turow” s existujícími s ní společnostmi. Tyto společnosti zaměstnávají celkem asi sedm tisíc zaměstnanců. Zase Zgorzelec vyloučil v jižní části města investiční terény, které byly zahrnuty do Kamiennogórské zvláštní ekonomické zóny v sub-

Specyficzne położenie powiatu zgorzeleckiego, przy granicy z Czechami i Niemcami, stwarza doskonałe warunki do rozwoju przedsiębiorczości i handlu.

Zgorzeleckie starostwo wychodzi naprzeciw potencjalnym inwestorom, pośrednicząc w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych.

Durch die besondere geographische Lage des Landkreises Zgorzelec - an der Grenze zu Tschechien und Deutschland - sind hervorragende Voraussetzungen für die Entwicklung des Unternehmergeistes und Handels geboten.

Das Landrastamt in Zgorzelec kommt daher den potentiellen Investoren entgegen und vermittelt gerne bei der Aufnahme von Geschäftskontakten.

Specyfická poloha zgorzeleckého okresu, na hranici s Českou republikou a Německem, nabízí vynikající podmínky pro rozvoj podnikání a obchodu.

Zgorzelecký okresní úřad schází naproti potenciálním investorům, zprostředkováním v navázání obchodních kontaktů.

Strefy Ekonomicznej jako Podstrefa Zgorzelec. Aktywny udział w rozwoju gospodarczym powiatu ma, istniejący od 1948 roku, Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, instytucja zrzeszająca rzemieślników różnych specjalności oraz drobnych przedsiębiorców. Na terenie powiatu działa również prężnie ZPPZ - Związek Pracodawców Powiatu Zgorzeleckiego, którego jedną z podstawowych zasad jest ścisła współpraca z samorządem lokalnym.

gen die für Investitionen bestimmten Gebiete, welche in die Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna als Unterzone Zgorzelec eingeschlossen wurden. Seit 1948 ist die traditionsreiche Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, die Handwerker verschiedener Berufen und kleine Unternehmer vereint, an der wirtschaftlichen Entwicklung des Landkreises aktiv beteiligt. Im Landkreis ist auch der ZPPZ - Związek Pracodawców Powiatu Zgorzeleckiego sehr engagiert, zu dessen wichtigsten Aufgaben unter anderen eine enge Zusammenarbeit mit der lokalen Selbstverwaltung gehört.

zone Zgorzelec. Aktivní účast na ekonomickém rozvoji okresu má, existující od roku 1948, Cech řemesl rzęch a Malých Firem, instituce sdružující řemeslníky různých specialit a malých podnikatelů. Na území okresu psoci také rychle ZPPZ - Sdružení Zaměstnavatelů Zgorzeleckého Okresu, kterého jedním ze základních principů je úzká spolupráce s místní vládou.

Jednostki wspierające przedsiębiorców
Einrichtungen zur Unterstützung
der Unternehmer
Jednoty podporující podnikatelů

Związek Pracodawców Powiatu Zgorzeleckiego
ul. Reymonta 36, 59-900 Zgorzelec
tel. +48 505 122 098, +48 728 82 81 81
e-mail: sekretariat@zppz.pl

Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości
ul. Warszawska 1, 59-900 Zgorzelec
tel. +48 75 77 52 584

Dane teleadresowe • Kontaktanageben • Teleadresní údaje

Centrum Powiadomiania Ratunkowego • Notfallzentrale • Centrum Záchraní Informace.....	112	
Policja • Polizei • Policie	997	
Straż Pożarna • Feuerwehr • Hasiči.....	998	
Pogotowie Ratunkowe • Rettungsdienst • Záchraná stanice	999	
Wielospecjalistyczny Szpital SPZOZ w Zgorzelcu • Rettungsdienst am Öffentlichen Krankenhaus in Zgorzelec • Multidisciplinárniho nemocničniho zařízení v Zgorzelci.....	75 77 22 900	
Placówka Straży Granicznej w Zgorzelcu • Grenzschutzdienststelle in Zgorzelec • Pracoviště pohraniční stráže v Zgorzelci	75 77 97 200	sdo.zgorzelec@strazgraniczna.pl
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego • Zentrum für Krisenmanagement im Landkreis Zgorzelec • Okresní Centrum krizního řešení.....	75 77 19 999	zgorzelec@czkw.wro.pl
Starostwo Powiatowe w Zgorzelcu (Biuro Obsługi Interesanta) • Landratsamt in Zgorzelec (Bürgerservice) • Okresní úřad v Zgorzelci (Kancelář Obsluhy Zájemce).....	75 77 61 555	boi@powiat.zgorzelec.pl
Informacja Turystyczna w Bogatyni • Touristische Auskunft in Bogatynia • Turistická Informace v Bogatyni.....	75 77 41 352	

Starostwo Powiatowe w Zgorzelcu

ul. Boh. II Armii WP 8A, 59 - 900 Zgorzelec
www.powiat.zgorzelec.pl, e-mail: boi@powiat.zgorzelec.pl

godziny urzędowania:
poniedziałek - piątek od 7.30 do 15.30

®Wydawnictwo Reklamowe Górcy
www.gorscy.com.pl

Opracowanie:
Starostwo Powiatowe w Zgorzelcu

Teksty źródłowe:
Waldemar Bena

Tłumaczenie:
j. niemiecki - Szkoła Języków Obcych LEKTOR sp.j.
j. czeski - Agnieszka Śniegula

Skład i przygotowanie do druku:
www.gorscy.com.pl

Zdjęcia:

Waldemar Bena, Piotr Górski, Mariusz Czajkowski, Dariusz Szczurek, Monika Krzeszewska-Muzyka, Jakub Sochoń, Magdalena Woeltz, Krzysztof Kasprzyk, Piotr Tyszkiewicz

zbiory: Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, UM Zawidów, UGiM Węgliniec, UM Zgorzelec, Ogólnopolskiej Grupy Rajdowej „Stary Węgliniec”, ZSPiG w Działoszynie, Anny Krzesiewicz, PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia „Turów” oraz PGE GiEK S.A. Oddział KWB „Turów”

Partner projektu:

Powiat Görlitz

Publikacja powstała w ramach realizacji projektu pn. „Współpraca samorządów szansą na rozwój regionu”. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz 10% ze środków budżetu państwa przy wsparciu Euroregionu Nysa.

Euroregion Nisse-Nisa-Nysa

Unia Europejska, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union, Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

